

Resumé

Hlavním cílem této diplomové práce je pokusit se zodpovědět otázku, jaká byla a je úloha mezinárodních trestních tribunálů, především pak Mezinárodního trestního tribunálu pro bývalou Jugoslávii a Mezinárodního trestního tribunálu pro Rwandu v procesu rozvoje mezinárodní individuální trestní odpovědnosti pachatelů sexuálního násilí na ženách v průběhu ozbrojených konfliktů.

Sexuální násilí na ženách je téměř nedílnou součástí každého ozbrojeného konfliktu od počátku válečnictví. Přes tuto skutečnost nebyla však tématu sexuálního násilí na ženách donedávna věnována téměř žádná pozornost jak ze strany politiků, historiků či právníků. Příslušné mezinárodní smlouvy, zabývající se mezinárodním humanitárním právem, se o znásilnění a jiných formách sexuálního násilí vůbec nezmiňovaly či tyto činy trivializovaly. Až teprve, když byla na počátku 90. let spáchána nejhorší zvěrstva ve válečných konfliktech na území bývalé Jugoslávie a Rwandy, bylo sexuální násilí uznáno za závažný zločin, který způsobuje oběti obrovské fyzické i psychické utrpení a za nějž musí být vždy pachatel řádně stíhán. S ohledem na to, že se sexuální násilí v posledních desetiletích stalo velmi účinnou válečnou zbraní spíše než náhodným vedlejším produktem války, začaly mezinárodní trestní tribunály akty sexuálního násilí stíhat jako zločiny podle mezinárodního práva, tj. válečné zločiny, zločiny proti lidskosti a genocidu.

Vzhledem k předchozímu nedostatku pozornosti, která by byla věnována otázce asexuálního násilí ze strany mezinárodního práva, oba ad hoc mezinárodní trestní tribunály měly otevřený prostor pro nalézání a následný výklad mezinárodního obyčejového práva, týkajícího se sexuálního násilí. Judikatura obou tribunálů tak významně přispěla k rozvoji hmotných i procesních pravidel mezinárodního trestního práva včetně oblasti sexuálního násilí. Rozhodovací činnost tribunálů navíc nesporně ovlivnila znění Statutu Mezinárodního trestního tribunálu, ve kterém je znásilnění spolu s ostatními formami sexuálního násilí věnováno samostatné ustanovení.